Kerncijfers Sociaal Domein – 2020

1. Inleiding

Bij elke Bestuursrapportage en de Jaarrekening wordt de dashboardrapportage Kerncijfers Sociaal Domein aangeboden. Het is een integrale rapportage over de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet.
De rapportage bevat drie elementen: kwantitatieve gegevens, financiële gegevens en een korte tekstuele toelichting en analyse.
De dashboardrapportage is een groeimodel, de komende jaren worden in het kader van de doorontwikkeling zo nodig onderwerpen toegevoegd. Daarmee komt meer en betere sturingsinformatie beschikbaar.

Naast deze dashboard rapportage zal vanaf 2020 ook een meer strategisch en tactisch stuurinstrument worden aangeboden, de 4G monitor. Deze 4G monitor rapportage wordt één keer per jaar aangeboden bij de Tweede Bestuursrapportage.
Aanleiding voor de ontwikkeling van dit nieuwe instrument is het Rekenkameronderzoek “Toegang tot het sociaal domein”, waarin werd aangegeven dat de Raad over meer stuurinformatie moest kunnen beschikken ten behoeve van het sociaal domein.
Op basis van (zoveel mogelijk) beschikbare informatie wordt in deze monitor een beeld geschetst en een analyse gemaakt van vier belangrijk indicatoren over de leefsituatie van de inwoners van Meierijstad. De monitor geeft een beeld over (positieve) gezondheid, geluk, gezin (thuissituatie) en geld (financiële situatie) van onze inwoners in relatie tot de onderwerpen vanuit het sociaal domein.
De beschikbare informatie wordt afhankelijk van de mogelijkheden afgezet tegen de rest van Nederland, vergelijkbare gemeenten of de regio (Noordoost Brabant). Op basis hiervan kan de Raad vaststellen of het goed gaat met onze inwoners, of het gewenst is bij te sturen of dat het gewenst is de ambities bij te stellen. Op basis van ervaringen en input van de Raad zal de 4G-monitor de komende jaren verder worden doorontwikkeld.
Ook wordt jaarlijks bij de jaarrekening verantwoording afgelegd over de beleidsdoelstellingen zoals opgenomen in het beleidskader sociaal domein. Dit gebeurt in een afzonderlijke rapportage die als bijlage bij de jaarrekening wordt gevoegd.

2. Wet maatschappelijke ondersteuning

2.1 Kerncijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitstaande voorzieningen, in de vorm van zorg in natura (ZIN) en een persoonsgebonden budget (PGB). Sommige klanten maken gebruik van meerdere voorzieningen.

Aantal uitstaande voorzieningen (ZIN en PGB)

	Dec-20	dec-19
Individuele Begeleiding	780	717
Dagbesteding	179	212
Beschermd wonen	123	120
Collectief vervoer	1702	1.761
Huishoudelijke verzorging	2031	1901
Rolstoelvoorziening	734	770
Vervoersvoorziening (scootmobiel ed).	724	647
Woonvoorziening	545	543
Parkeerkaart	1094	1117
Gehandicaptenparkeerplaats	53	57
Totaal	7.965	**7.845**

Wat valt op?

Zoals voorspeld, is voor voorzieningen waar het abonnementstarief van toepassing is een grote stijging te zien. Bij de invoering bleek dit al een aanzuigende werking te hebben. Deze lijn is doorgezet. De grootste stijging vond plaats in 2019, 2020 laat nog steeds een stijging zien maar minder fors dan het jaar daarvoor. Dit zien we met name bij het product huishoudelijke verzorging met een toename van circa 7% en bij de vervoersvoorzieningen met een toename van circa 11%. Deze cijfers worden gemonitord om de ontwikkelingen in de gaten te houden. De daadwerkelijke redenen van inwoners om aanspraak te maken op een voorziening zijn niet altijd evident. Echter wijzen alle signalen (vanuit werkatelier Toegang en regionaal) erop dat het invoeren van het abonnementstarief hier de grootste oorzaak van is. Dit beeld wordt landelijk bevestigd. Hierbij spelen naast het abonnementstarief uiteraard ook andere ontwikkelingen mee waaronder de vergrijzing die invloed heeft op de omvang van de cliëntpopulatie. Op het gebied van woonvoorzieningen en begeleiding zien we ook een stijging. Terwijl voor dagbesteding een lichte daling te zien is. De stijging van woonvoorzieningen lift mee op de aanzuigende werking van het abonnementstarief

Het gebruik van Beschermd Wonen blijft stabiel t.o.v. 2019. Door lokale en regionale Toegang wordt ingezet om zo min mogelijk inwoners in zware hulp en dus in zware vormen van Beschermd Wonen te plaatsen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van begeleiding en dagbesteding en meer (intensieve) ambulante zorg.

Ook zien we een daling van het aantal klanten in collectief vervoer. Dit lijkt een gevolg te zijn van corona en de genomen maatregelen, waardoor de behoefte voor (sociaal) vervoer is afgenomen,

Ontwikkelingen in 2020
Eerder is door het Rijk bepaald dat elke Wmo-cliënt met een maatwerkvoorziening vanaf 1 januari 2019 een abonnementstarief betaalt. De eigen bijdrage is in 2019 niet meer inkomensafhankelijk. Per 1 januari 2020 bedraagt deze bijdrage voor iedereen € 19, - per maand. In 2020 zagen wij nog altijd een aanzuigende werking als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, met name bij huishoudelijke hulp en vervoersvoorzieningen. Deze ontwikkeling heeft ook financiële consequenties.

Eind 2019 is door alle regiogemeenten de regiovisie 'Beschermd wonen en maatschappelijke opvang' vastgesteld. Deze gezamenlijke visie gaat verder op de ingeslagen weg en gaat uit van de herstelvisie. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Ook zijn voorbereidingen gestart voor de nieuwe inkoop van beschermd wonen-producten om verder uitvoering te geven aan de regiovisie. De nieuwe contracten moeten ingaan per 1 januari 2022. Ook zijn we regionaal begonnen met de voorbereidingen van de doordecentralisatie met ingang van 2022.

Vanaf 2021 is de Wlz opengesteld voor cliënten Beschermd Wonen met psychiatrische klachten. In 2020 hebben de CIZ onderzoeken plaatsgevonden voor die cliënten van BW die met de openstelling voor psychiatrische klachten voor Wlz hiervoor in aanmerking zouden komen. In overleg met zorgaanbieders zijn cliënten in ons bestand, die volgens inschatting van onze Toegang hiervoor in aanmerking komen, hiervoor aangemeld. Dat betekent dat we per 1-1-2021 een grote uitstroom zien van cliënten Beschermd Wonen naar Wlz.

2.2 Producten en aanbieders Wmo

In onderstaande tabellen zijn de meest ingezette producten en de aanbieders binnen de Wmo weergegeven, peildatum ultimo december 2020. De overzichten zijn gebaseerd op het aantal genomen besluiten in 2020. Voor huishoudelijke verzorging valt op dat er een behoorlijk verschil zit in het aantal uitstaande voorzieningen en het aantal indicaties (tabel hieronder ten opzichte van de tabel op bladzijde 2). Het verschil zit hem enerzijds in de momentopname van het aantal voorzieningen op een specifieke datum en dat het aantal indicaties gaat over heel 2020. Inhoudelijk kan het verklaard worden door de overgang van het berichtenverkeer van vierwekelijks naar maandelijks en het omzetten van tijdelijke indicaties.

Meest ingezette producten Wmo

Aantal indicaties Wmo	2020
HUISHOUDELIJKE VERZORGING	3,257
BEGELEIDING	944
COLLECTIEF VERVOER	225
PARKEERKAART	293
VERVOERSVOORZIENING	230
ROLSTOELVOORZIENING	145
WOONVOORZIENING	140
BESCHERMD WONEN	148

Top aanbieders Wmo

Aantal indicaties Wmo	2020
Stichting Laverhof	1,037
Stichting BrabantZorg	1,189
Tzorg	336
Medipoint WMO B.V.	326
Interzorg	230
RegioTaxi Noordoost-Brabant	212
Acteon Thuiszorg	199
Wmo coöperatie De Meierij U.A.	177
Actiefzorg	150

2.3 Financieel

WMO		(Gewijzigde) begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
Begeleiding/tijdelijk verblijf/dagbesteding	PGB	1.200.000	1.319.400	-119.400
	ZIN	5.060.752	5.647.533	-586.781
Collectief vervoer		777.176	692.476	84.700
Huishoudelijke verzorging	PGB	300.000	289.264	10.736
	ZIN	5.694.303	5.970.927	-276.624
Hulpmiddelen WMO		937.014	935.231	1.783
Vervoer- / rolstoelvoorzieningen		65.000	84.874	-19.874
Woonvoorzieningen		521.443	494.398	27.045
Beschermd wonen	ZIN	n.v.t.	3.460.865	n.v.t.
	PGB	n.v.t.	825.787	n.v.t.

De budgetten voor begeleiding/tijdelijk verblijf/dagbesteding, collectief vervoer, huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en woonvoorzieningen zijn open eind regelingen en worden vooraf zo goed mogelijk geraamd. Financiering van beschermd wonen loopt via de centrumgemeente ‘s-Hertogenbosch. Deze financiering wijzigt vanaf 2023. Met de decentralisatie beschermd wonen ontvangt elke gemeenten gefaseerd zelf middelen voor beschermd wonen. De Wet langdurige zorg (Wlz) staat vanaf 2021 open voor ggz-cliënten met een blijvende behoefte aan intensieve zorg. Dit betekent dat een gedeelte van de populatie die gebruik maakt van beschermd wonen zal doorstromen naar de Wlz. Dit heeft ook consequenties voor de middelen die de (centrum)gemeente ontvangt vanaf 2021.

Hierboven zien we een toename in de kosten voor begeleiding en dagbesteding. Kijkt men naar de stand van het aantal uitstaande voorzieningen en vergelijken we dat met een jaar eerder, dan is de stijging beperkt. Kijken we echter naar het aantal unieke cliënten dat in een jaar gebruikt heeft gemaakt van begeleiding/dagbesteding dan zien we een stijging van 11%. Dit betekent ook een kostenstijging. Naar aanleiding hiervan is een analyse gemaakt van deze ontwikkeling en wordt gewerkt aan een plan van aanpak. Ter duiding: het aantal uitstaande voorzieningen zegt iets over hoeveel voorzieningen op een specifiek moment gebruikt worden of werden in Meierijstad. Het aantal cliënten geeft aan hoeveel unieke inwoners er over een heel jaar gebruik hebben gemaakt van een voorziening

3. Jeugdwet

3.1 Kerncijfers

Voor 2017 was het alleen mogelijk om gegevens te genereren uit het gemeentelijke systeem van de gemeentelijke toegang. Vanaf 2017 is het Gemeentelijk Gegevens Knooppunt (GGK) geïntroduceerd waardoor het mogelijk is om ook de aantallen van andere verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen inzichtelijk te maken. Het GGK is in de loop van de tijd langzaam uitgebreid. Gedurende 2018 zijn ook de aantallen gesloten jeugdzorg, LTA en meer/ maatwerk gevuld. Dit maakt dat onderstaande cijfers van deze categorieën nog niet goed te vergelijken zijn met de aantallen van eerdere jaren. Vanaf 2019 is het GGK volledig in gebruik en kunnen we op basis hiervan alle aantallen weergeven in dit dashboard.

Tabel met aantal traject ZIN

Categorie		dec-18	Dec 19	dec-20
Zonder verblijf, Ambulant op locatie aanbieder	Jeugdhulp ambulant	55	80	50
	Basis GGZ	214	175	134
	Specialistische GGZ	639	469	385
	Dyslexie	124	139	140
Zonder verblijf, daghulp op locatie aanbieder	Dagbehandeling outputgericht (licht)	58	54	62
	Dagbehandeling outputgericht (zwaar)	88	89	69
Zonder verblijf, ambulante jeugdhulp in netwerk van de jeugdige	Ambulante jeugdhulp: outputgericht	349	353	320
	Behandeling: outputgericht (zwaar)	77	63	57
Met verblijf, Pleegzorg	Pleegzorg: outputgericht	41	56	48
Met verblijf, Licht Gezinsgericht	Jeugdhulp verblijf, output gericht (licht, o.a gezinshuizen)	18	12	10
	Jeugdhulp verblijf: outputgericht (middel, logeeropvang)	36	34	41
Met verblijf: zwaar overig Residentieel	Jeugdhulp verblijf: outputgericht (zwaar)	36	18	15
Bovenregionaal	Behandelen verblijf anders, driemileuvoorziening; outputgericht	2	3	2
	LVB 4 en 5	12	6	7
	Jeugdhulp klinische en gesloten		1	1
	Jeugdzorgplus gesloten	1	1	1
Jeugdbescherming	OTS tot 1 jaar	42	41	38
	OTS meerjarig	60	44	66
	Voogdij	30	31	27
Jeugdreclassering	Toezicht en begeleiding	22	11	10
Landelijk Transitie Arrangement (LTA)		56	62	49
Maatwerkarrangementen	Zonder verblijf	24	15	14

Op basis van bovenstaande aantallen zien we een verdere afname van de aantallen basis GGZ en

Specialistische GGZ. Als gemeente hebben we actief ingezet op deze doelgroep door de inzet van een praktijkondersteuner GGZ bij de huisarts te faciliteren. Op basis van deze cijfers kunnen we voorzichtig concluderen dat de inzet van de praktijkondersteuner GGZ een positief effect heeft. Om die reden is de inzet van de praktijkondersteuner GGZ uitgebreid zodat er nu in iedere kern in Meierijstad tenminste een praktijkondersteuner GGZ werkzaam is.
Tevens is door middel van de transformatie actief ingezet op het terugdringen van de hulpvormen met verblijf en meer inzet van hulp thuis nabij. De huidige cijfers laten zien dat de acties die hiervoor zijn uitgevoerd, zoals het aanbieden van ambulante alternatieven, effect hebben.
Het aantal jeugdige dat dyslexiehulp ontvangt is het afgelopen jaar niet verder toegenomen. Binnen de gemeente Meierijstad is de inzet van dyslexiezorg belegd bij het dyslexieteam. Het team beoordeelt de aanvragen dyslexie die zij van de scholen ontvangt. Onderdeel van deze beoordeling is in hoeverre er voldoende inzet is geweest vanuit het onderwijs en in hoeverre er sprake is van andere problematiek. Op basis van deze beoordeling wordt een deel van de aanvragen teruggelegd bij school, een deel van de vragen wordt doorverwezen naar andere hulpverlening. Het merendeel van de aanvragen wordt positief beoordeeld en wordt verwezen naar dyslexiezorg. De ontwikkelingen rondom de inzet van dyslexiezorg blijven we de komende periode zorgvuldig monitoren.

3.2 Producten en leveranciers Jeugdwet

In onderstaande tabel is weergeven welke aanbieders hulp bieden aan de jeugdige uit Meierijstad. De overzichten zijn gebaseerd op het aantal genomen besluiten in 2020, peildatum ultimo december 2020.

Top 10 aanbieders Jeugd 2020

Naam	Aantal besluiten
PRAKTIJK HAANS	180
REINIER VAN ARKEL GROEP	138
Unik B.V.	87
Stichting Oosterpoort GGZ	86
de Sprong	85
Opdidakt	56
Stichting GGz Oost Brabant	56
Talk Psychologenpraktijk	56
Koraalgroep-De La Salle	55
Mentaal Beter Cure	55

PGB	2020	2019	2018	2017
Aantal cliënten	128	178	168	184
Totaal toegekend budget	€ 1.060.232	€ 1.118.576	€ 1.217.062	€ 1.209.515
Totaal benut door cliënt	€ 736.838	€ 833.541	€ 831.393	€ 862.035

We zien een afname van het aantal cliënten dat een PGB heeft aangevraagd in 2020. Het toegekende budget is ook afgenomen. Het benut budget door cliënten stabiliseert zich de afgelopen jaren rond de € 800.000,- . Om die reden is vanaf 2021 het beschikbaar budget PGB structureel afgeraamd.

3.3 Financieel

Jeugd		(Gewijzigde) begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
Jeugdzorg middels PGB (Uitvoering door SVB)		1.080.209	739.491	340.718
Deeltaxivervoer		135.000	124.519	-10.481
Jeugdzorg in Natura maatwerkdienstverlening (uitvoer door RIOZ) (ZIN) *		11.811.549	13.185.985	-1.374.436
Jeugdzorg in Natura geëscaleerde zorg (uitvoer door RIOZ) (ZIN)		2.140.381	2.199.875	-59.494
Jeugdzorg ZIN (lokaal maatwerk)		420.583	443.859	-23.276
Jeugdzorg in Natura (Landelijke transitie-arrangementen) (budgettair neutraal; middels verrekening met ZIN)		1.431.582	1.826.051	-394.469
Jeugdzorg GI's (budgettair neutraal; middels verrekening met ZIN)		298.514	272.886	25.628
Declaratie LTA bij RIOZ.		-150.330	-1.976.382	-1.826.052
Declaratie kosten lokaal maatwerk bij RIOZ		0	-54.991	-54.991
Declaratie kosten GI's geëscaleerde zorg bij RIOZ		0	-272.886	-272.886
Jeugdzorg in Natura (Uitvoeringskosten RIOZ)		355.294	285.929	69.365
Stelpost		555.028	0	555.028
Totaal **		**18.077.810**	**16.774.338**	**1.303.472**

In 2020 zien we een positief saldo van € 1.303.472. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de nog niet uitgegeven transformatiegelden (€ 749 opgenomen bij eenmalige budgetten). Dit bedrag is in 2021 nog benodigd voor de resterende uitgaven in het kader van het transformatieproject. De raad is hierover geïnformeerd via een afzonderlijke raadsinformatiebrief. Verder is er sprake van lagere uitvoerings- en zorgkosten ZIN dan begroot. Ook is het budget PGB zoals eerder aangegeven € 340k lager dan begroot. Tenslotte is het ook van belang te weten dat het budget jeugd gedurende 2020 is bijgeraamd in het kader van realistisch begroten. Dit is gebeurd op basis van de concept-inlegberekening zoals gepresenteerd door het RIOZ uitgaande van de informatie op dat moment. Deze raming is bij de vaststelling van de definitieve inlegberekening 2020 niet meer naar beneden bijgesteld. Hierdoor is het begrote bedrag nu hoger dan de uiteindelijke realisatie.

**RIOZ = Regionale inkooporganisatie Zorg*

***Noot:*
Totale saldo budgetten Jeugdzorg bedraagt: € 1.303.472 incidenteel. Het grootste deel, te weten € 749.047, wordt veroorzaakt door de nog niet uitgegeven transformatiegelden. Deze zijn als balanspost (vooruitbetaald) geboekt. Er ligt een voorstel tot overheveling van dit budget naar 2021. Verder maakt het niet besteedde budget voor uitvoeringskosten onderdeel uit van het saldo; ook hier ligt een voorstel voor overheveling naar 2021 in verband met extra uitvoeringskosten in 2021. Het feitelijk saldo over 2020 voor ZIN bedraagt daarom € 476.490 incidenteel.
Dit saldo wordt als volgt verklaard:
1. PGB

In lijn met voorgaande jaren lijken de kosten van PGB Jeugd zich te stabiliseren op een bedrag van rond de € 800.000 op jaarbasis. In de begroting 2021 e.v. is hiermee al rekening gehouden en is het beschikbare budget al structureel afgeraamd. Voordeel voor 2020: € 340.718 incidenteel.

2. *ZIN*
   De voorlopige afrekening RIOZ 2020 geeft ten opzichte van de definitieve inlegberekening (RBO 30-09-2020) voor Meierijstad een nadeel van € 452.880. In onze gemeentebegroting zijn echter de bedragen opgenomen naar aanleiding van de voorlopige inlegberekening (RBO 30-01-2020 met een stelpost van € 555.028). Deze bedragen zijn bij de vaststelling van de definitieve inlegberekening niet meer aangepast. Daarom hebben we nu, ten opzichte van de geraamde bedragen in de begroting 2020, voor ZIN een incidenteel voordeel van € 102.146.

4. WERK EN INKOMEN

4.1 Corona

Het coronavirus heeft een grote impact op onze samenleving. De maatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan hebben een enorme impact op de economie en de arbeidsmarkt. Het raakt veel ondernemers, zelfstandigen zonder personeel en de werkgelegenheid. De effecten daarvan hebben ook consequenties voor de gemeentelijke uitvoering van de Participatiewet/ Werk en Inkomen, en op schuldhulpverlening.

4.1.1 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)

De TOZO regeling voor zelfstandigen/zzp-ers voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud wanneer het inkomen als gevolg van de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen.

	Aantal aanvragen levensonderhoud	Aantal aanvragen kredieten
TOZO 1 Looptijd: 15 maart 2020 – 30 juni 2020	1480	127
TOZO 2 Looptijd:1 juli t/m 30 september 2020	211	32
TOZO 3 Looptijd:1 oktober 202 t/m 31 maart 2021	261	31

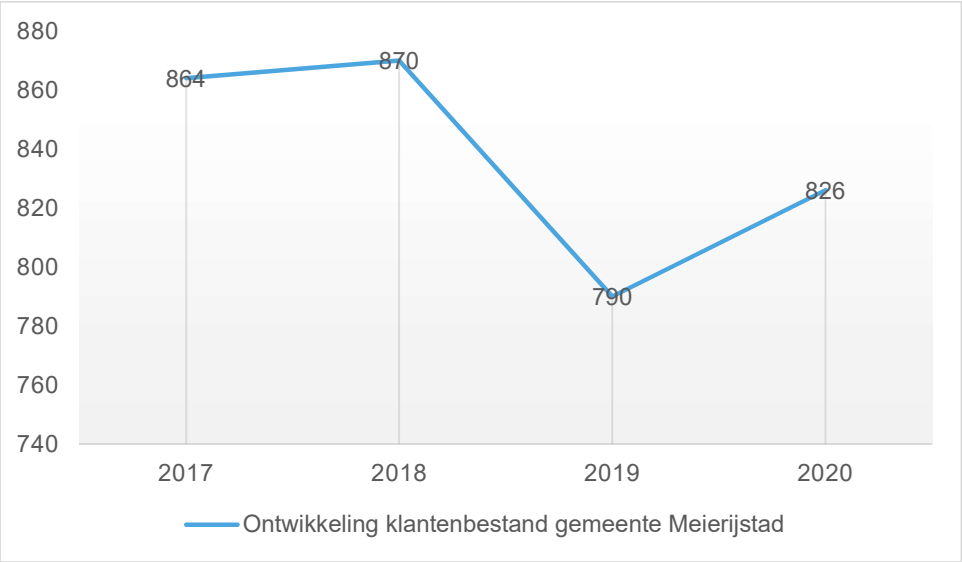
Tabel 1: Overzicht Tozo aanvragen 2020

4.1.2 Mobiliteitscentrum – PIM Werkt!

Er wordt verwacht dat de coronacrisis grote economische gevolgen zal hebben. Om sneller en efficiënter op de ontwikkelingen van de arbeidsmarkt te kunnen inspelen hebben we in 2020 een mobiliteitscentrum ontwikkeld, genaamd PIM Werkt.

4.2 Ontwikkelingen klantenbestand

Als gevolg van de coronacrisis en de maatregelen van het Rijk is in 2020 het uitkeringsbestand gestegen met 4,6% ten opzichte van eind 2019. Eind 2020 ontvingen 826 huishoudens een uitkering Participatiewet/IOAW[1]/IOAZ[2]. [3]Eind 2019 waren dit 790 huishoudens.

Grafiek 1 : Ontwikkeling klantenbestand gemeente Meierijstad

In 2020 zien we een stijging in de instroom van de uitkering. Ten opzicht van 2019 is er in 2020 een toename te zien op de volgende instroomreden: beëindiging studie en instroom vanwege beëindiging WW. Dit is beide te verklaren door de gevolgen van de coronacrisis. Deze trend is ook landelijke te zien.

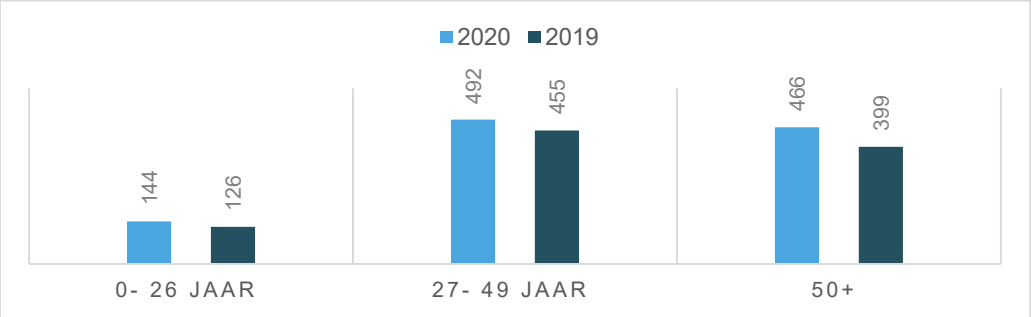
Door de coronacrisis worden jongeren extra geraakt op de huidige (gewijzigde) arbeidsmarkt. Samen met IBN en WSD denken wij een bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen van het verder oplopen van de jeugdwerkloosheid. In 2020 is er een specifiek jongerenprogramma ontwikkeld. IBN/WSD biedt jongeren tijdelijke werkgelegenheid met focus op doorstroom. Het project biedt kansen voor alle jongeren (met loonwaarde en motivatie) met of zonder afstand tot de arbeidsmarkt. In 2020 zijn er ongeveer 15 jongeren aangemeld voor het project. Het gaat hier om jongeren van 17-27 jaar die als gevolg van de coronacrisis werkloos zijn geraakt.

[1] IOAW - Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

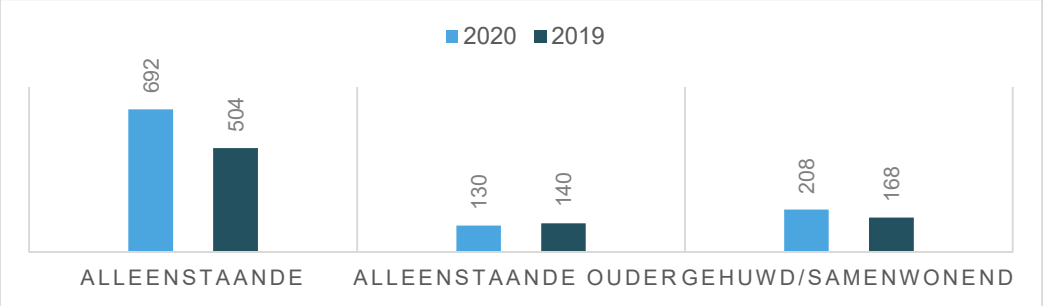
[2] IOAZ - Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

4.2.1 Opbouw klantenbestand

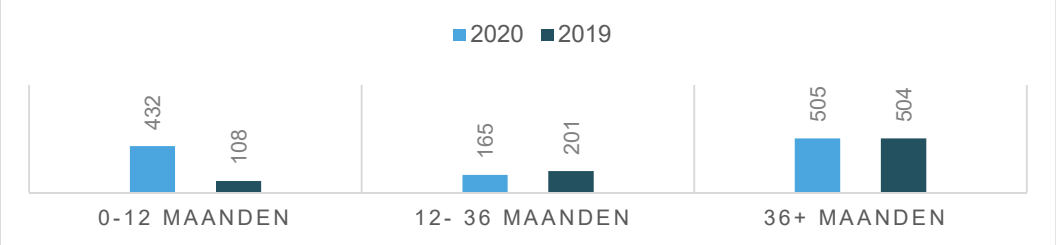
In de onderstaande drie grafieken geven we een weergave hoe het klantenbestand is opgebouwd. We maken hierin onderscheid in leeftijd, leefvorm en uitkeringsduur.

Grafiek 2: Leeftijdsverdeling klantenbestand (2020 = inclusief TOZO)

Grafiek 3: Leefvorm klantenbestand (2020 = inclusief TOZO)

Grafiek 4: Uitkeringsduur klantenbestand (2020 = inclusief TOZO)

4.3 Re-integratie

Het re-integratiebeleid is erop gericht klanten te ondersteunen bij het verbeteren van hun vaardigheden en werknemers kwaliteiten, waardoor hun kansen op het vinden van werk worden vergroot. De redenen van uitstroom kunnen worden verdeeld in door de gemeente beïnvloedbare factoren, te weten werkaanvaarding in loondienst of zelfstandige en het weer gaan studeren met studiefinanciering, en niet-beïnvloedbare factoren zoals verhuizing en bereiken pensioengerechtigde leeftijd. Door de coronacrisis zien we een daling in de uitstroomcijfers. Ondanks dat de uitstroom is gedaald, is gemiddeld genomen de beïnvloedbare factoren gestegen.

Uitstroom en instroom						
	uitstroom	beïnvloedbaar		niet-beïnvloedbaar		instroom
2020	191	92	48%	99	52%	222
2019	228	102	45%	126	55%	166
2018	*233*	*95*	*41%*	*138*	*59%*	*220*

Tabel 2: Uitstroom en instroom factoren

4.3.1 Poortwachtersfunctie

We zetten sterk in op de zogeheten Poortwachtersfunctie om de instroom te beperken. Dit doen we door te sturen op voorliggende voorzieningen. Daarnaast wijzen we mensen, die een uitkering aanvragen, op de kansen op de arbeidsmarkt. Dit doen we door ze allerlei vacatures aan te bieden waar ze op kunnen solliciteren. Ook krijgen ze het aanbod om te solliciteren via Talent Uit Noordoost Brabant (TUNOB) waarbij ze via een videopresentatie zichzelf voorstellen aan werkgevers. Tot slot hebben de klantmanagers een korte lijn met de accountmanagers van het werkgevers Service Punt (WSP) om mensen snel in beeld te krijgen bij werkgevers. Op die manier voorkomen we dat kansrijke kandidaten instromen in de uitkering.

Totaal aantal meldingen *	Niet in de uitkering	Totaal in de uitkering
240 (100%)	101 (42%)	139 (58%)

Tabel 3: Resultaten poortwachter

**In deze tabel gaat het om aantallen en niet om uitkeringsdossiers*.

4.3.2 Voorbereiding wet Inburgering 2022

Gemeente Meierijstad is voortvarend met het oppakken van de nieuwe taken wet Inburgering 2022.Samen met IBN en WSD zijn we aan het experimenten met duale inburgeringstrajecten. In 2020 zijn we met twee nieuwe groepen gestart. Met deze groepen zijn nieuwkomers actief aan het participeren en volgen zij naast hun inburgering een arbeidstoeleidingstraject.

4.3.3 Taaltrajecten

In 2020 is het aantal taalcursussen toegenomen in de gemeente Meierijstad. In 2020 zijn 3 nieuwe taalgroepen gestart. In totaal zijn er 11 taalgroepen actief. Met deze trajecten streven we het hoogst haalbare taalniveau te bereiken en de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

4.3.4 Taakstelling Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, die alleen kunnen werken in een 'beschutte' omgeving, onder aangepaste omstandigheden. Elke gemeente krijgt een wettelijke doelstelling opgelegd. De taakstelling voor Meierijstad was in 2020 1643 uur (cumulatief). Uitgaande van een gemiddelde dienstbetrekking van 31 uur per week, zouden we voor eind 2020, 53 personen moeten zijn geplaatst.

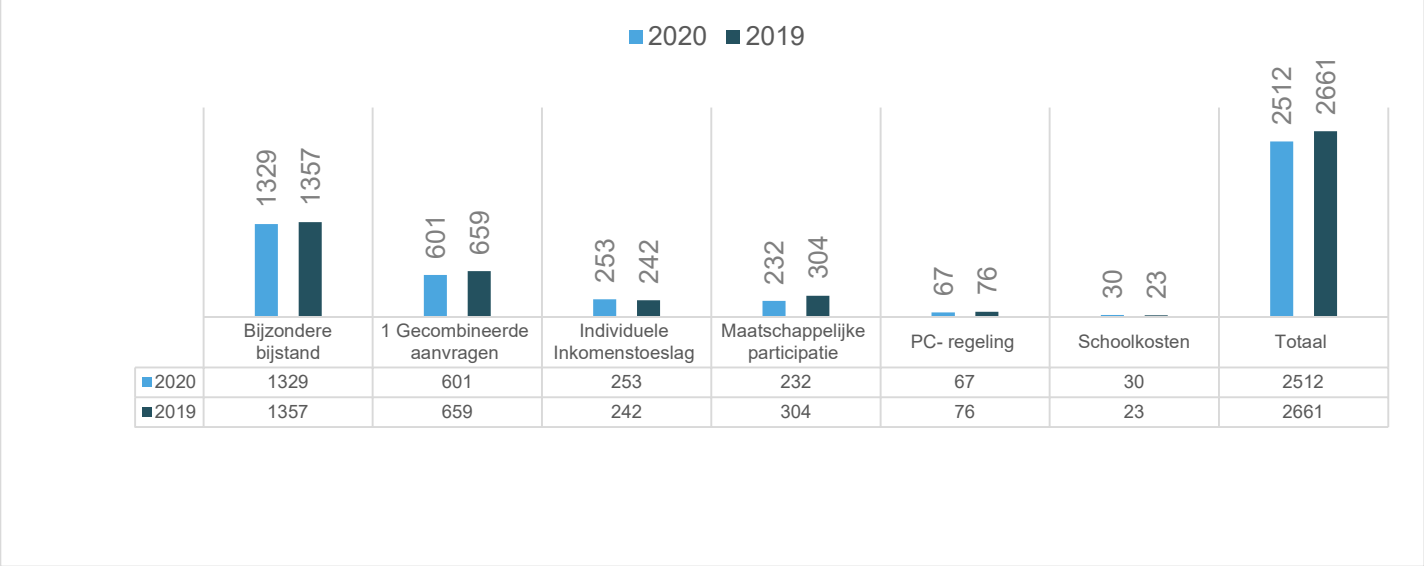
Taakstelling Beschut werk	53 beschutte werkplekken
Taakstelling in uren	1643 uur (100%)
Gerealiseerd	485 (30%) – 20 personen

Tabel 4: Cijfers Beschut werk

Het merendeel van de indicaties betreft personen zonder een uitkering. Het voldoen aan de taakstelling wordt met name bemoeilijkt doordat mensen, met een indicatie beschut werk, toch afhaken, om persoonlijke redenen. Ook kan het UWV weigeren een indicatie af te geven.

4.4 Minimabeleid - voorzieningen en ondersteuning

Het beroep op de bijzondere bijstand/minimaregelingen is vergeleken met 2019 gedaald in Meierijstad. Er werden in totaal 2512 aanvragen ingediend (in 2019: 2661). Het gaat hier om een daling van 6% (-149).

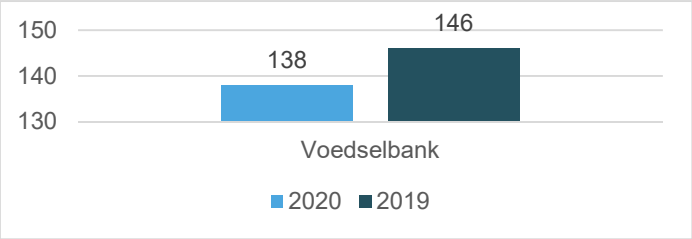
	Bijzondere bijstand	1 Gecombineerde aanvragen	Individuele Inkomenstoeslag	Maatschappelijke participatie	PC- regeling	Schoolkosten	Totaal
2020	1329	601	253	232	67	30	2512
2019	1357	659	242	304	76	23	2661

1 Gecombineerde aanvragen: de inwoner vraagt meerdere regelingen aan.

Grafiek 5: Aantal aanvragen 2020 minimabeleid- voorzieningen en ondersteuning

4.4.1 Aanvragen Voedselbank

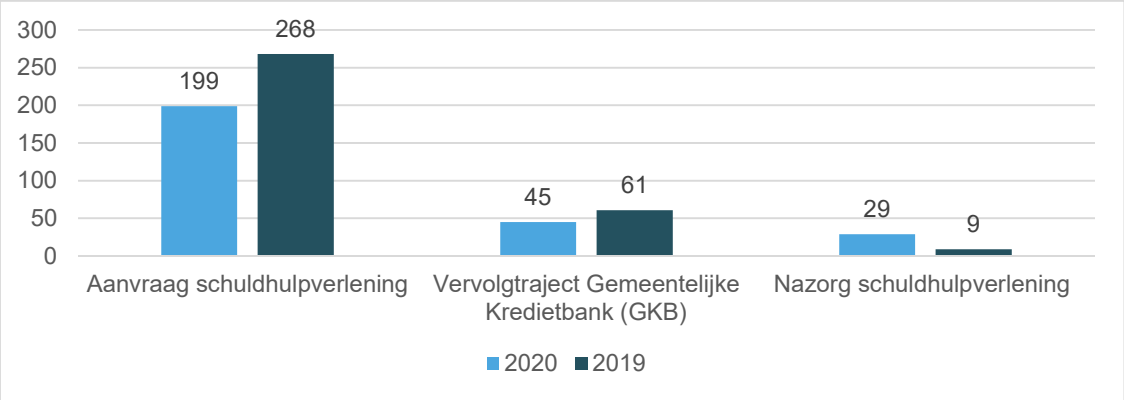
In 2020 is het aantal aanvragen Voedselbank afgenomen. In 2020 hebben 138 klanten gebruik gemaakt van de Voedselbank (2019 = 146 klanten).

Grafiek 6: Aantal klanten Voedselbank

4.5 Schuldhulpverlening

Door corona zijn er in 2020 tijdelijk minder aanmeldingen binnen gekomen. Er werden 199 aanvragen ingediend (2019: 268). Dit komt o.a. door de ondersteuningsmaatregelen van de Rijksoverheid en doordat de meeste schuldeisers en deurwaarders ook een pas op de plaats hebben gemaakt en de invorderingsmaatregelen tijdelijk hebben stop gezet. Betalingsregelingen konden gemakkelijker afgesproken worden. Er hoefde in 2020 minder vaak gebruik te worden gemaakt van de inzet van de Kredietbank 's-Hertogenbosch en voor een traject minnelijke of wettelijke schuldregeling. Vaker kon volstaan worden met adviezen, verwijzing of hulp met een betalingsregeling.

Grafiek 7: Aanvragen schuldhulp

In 2020 waren de meest voorkomende reden voor aanvraag schuldhulpverlening als gevolg van inkomstenterugval door baanverlies en/of overlijden partner, echtscheiding en aanvraag schuldhulpverlening voor mensen met een beperking.

4.5.1 Effecten die we zien

Het project Vroegsignalering wordt nauw samengewerkt met de lokale wooncorporaties. Huurachterstanden worden eerder gemeld en gecombineerd met andere signalen zoals betalingsachterstanden bij energieleveranciers, water en de zorgverzekering.

Door de inzet van de Armoedeambassadeur is de gemeente beter zichtbaar geworden en hebben we meer mensen bereikt. De samenwerking met diverse partijen is versterkt en de drempel om contact te zoeken bij armoede- en financiële problemen is verlaagd. Complexe situaties van inwoners (casussen) worden vaker voorgelegd aan team Schuldhulp, o.a. door GGZ en Thuiszorg organisaties.

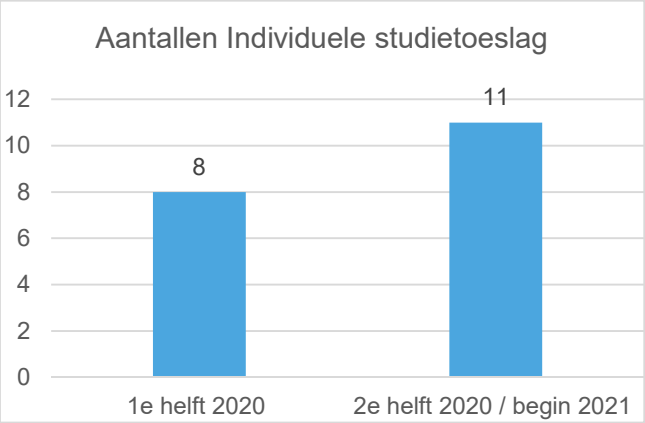
We kunnen inwoners beter helpen ook doordat onze dienstverlening structureel is uitgebreid met nieuwe mogelijkheden op het gebied van schuldhulpverlening, namelijk met Budgetbeheer en Budget coaching door eigen medewerkers. Het voorkomt in een aantal situaties ook dat bewind voering noodzakelijk wordt. Eind 2020 waren 19 inwoners in budgetbeheer.

4.6 Individuele studietoeslag

Aan de Raad is de toezegging gedaan om de voortgang van de individuele studietoeslag mee te nemen in het Dashboard Sociaal Domein. Afgelopen periode zijn we in gesprek gegaan met studenten uit Meierijstad die gebruik maken van de individuele studietoeslag.

Samen met deze groep studenten hebben we gekeken hoe we meer studenten kunnen bereiken. De studenten geven aan dat het onderwijs de plek is om meer studenten te bereiken. Meer bekendheid van de regeling bij docenten en zorgcoördinatoren is gewenst. Ook geven zij aan dat het prettig zou zijn als een student studiefinanciering aanvraagt, de gemeentelijke regeling op de website van de DUO bekend wordt gemaakt. Zij geven ook aan dat de meeste studenten geen gebruik maken van de gemeentelijke website en facebookpagina. Vanuit de bijeenkomst zijn kanalen naar voren gekomen om de regeling onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld huisartsen, psychologen maar ook lokale sportverenigingen en stichting Join us.

Als vervolgstap gaan we een digitale flyer opstellen over de individuele studietoeslag. De gesproken studenten willen daar graag over meedenken en worden ook betrokken bij het opstellen van deze flyer. Deze flyer kan gedeeld worden met het onderwijs en de lokale partners in het sociaal domein. De ideeën die we hebben opgehaald zullen wij vanuit de gemeente delen met de VNG. De VNG is namelijk bezig met het opstellen van communicatieplan om meer studenten te bereiken.

Grafiek 8: Aantallen individuele studietoeslag

4.7 Kosten uitkeringen BUIG, Participatie, Bbz en minimabeleid.

	begroting na 2e berap 2020	realisatie 2020	Verschil
Uitkeringen levensonderhoud Participatiewet	10.607.392	10.331.933	275.460
IOAW	642.669	622.453	20.216
IOAZ	32.003	28.138	3.865
Loonkostensubsidie	1.339.951	1.405.400	-65.449
Totaal inkomensvoorz. BUIG	**12.622.015**	**12.387.923**	**234.092**
Budget BUIG (Inkomsten)	12.764.352	12.997.708	233.356
Tozo	0	0	0
Participatiewet – re-integratie	1.743.680	1.247.755	495.925
Inkomensvoorziening Bbz 2004	-50.536	-30.143	-20.393
Kapitaalverstrekking Bbz	0	-1.287	1.287
Voorzieningen en ondersteuning	2.762.277	2.892.491	-130.214
Schuldhulpverlening	281.098	169.586	111.512

Tabel 5: Kosten uitkering BUIG, Participatie, BbZ en minimabeleid

Jaarlijks ontvangt de gemeente een budget van het Rijk om de kosten van de Participatiewet te kunnen betalen, het zogenaamde BUIG-budget. Dit budget wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een verdeelmodel. Voor de vaststelling van het gemeentelijk budget zijn vele factoren (zowel interne als externe) die de hoogte bepalen. Het budget is in oktober 2020 definitief vastgesteld op €12.997.708,00. De kosten die zijn gemaakt bedragen € 12.387.923 Per saldo was het budget ruim € 600.000,00 hoger is dan de kosten waren.

Inkomensvoorzieningen en budget BUIG
De uitgaven voor levensonderhoud zijn lager geweest dan verwacht. Het (Rijks)budget is in oktober 2020 verhoogd met € 917.016,-. Hierdoor is een begrotingsoverschot ontstaan van € 233.356,-. Ook is het verschil een verzameling van kleine bedragen bij debiteuren, voorzieningen, periodieke uitkeringen en aflossing van debiteuren.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)
Deze tijdelijke regeling is in 2020 ingevoerd voor ondersteuning van ondernemers in nood als gevolg van corona. Tozo is budget neutraal, dat wil zeggen dat de lasten door het Rijk vergoed worden en er geen kosten zijn voor de individuele gemeente.

Participatiewet re-integratie
Het totale begrotingsverschil is een voordeel van bijna € 500.000,-. Er zijn in 2020 extra incidentele middelen ontvangen die niet, of niet geheel zijn ingezet.

5. Bestemmingsreserve Sociaal Domein 2020

De resultaten van de diverse posten van het sociaal domein voor Jeugd, Wmo en Participatie zijn verwerkt in de jaarrekening.. Eerder is besloten dat het systeem van de gesloten exploitatie wordt losgelaten, er zijn daarom geen stortingen meer in de reserve sociaal domein. De stand van zaken van de Reserve Sociaal Domein is als volgt

Reserve Sociaal Domein		
Stand reserve sociaal domein per 31-12-2019	€	13.788.143
Werkelijke onttrekkingen 2020	€	3.554.330
Stand reserve sociaal domein per 31-12-2020	€	10.233.813